

5η Συνάντηση των απογόνων
των Ελεύθερων Πολιορκημένων

Ομιλητής
Νικόλαος Γαλέτας

Ιερή Πόλη Μεσολόγγι
Σάββατο του Λαζάρου 27 Απριλίου 2013

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

12:45 Κήρυξη Έναρξης - Προσφωνήσεις
Ελένη Χολέβα - Γραμματέας

12:50 Χαιρετισμός
Κώστας Καρκανιάς - Πρόεδρος

13:00 Ομιλία: "Η Αγιοσύνη των Εξοδιτών
και η παραχάραξη της Ιστορίας"
Νικόλαος Γαλέτας

13:50 Ολοκλήρωση Συνάντησης

Αγαπητά μέλη της Αδελφότητας,
Αγαπητοί συμπατριώτες και κοντοπατριώτες,
Αγαπητοί Φίλοι,

Σας ευχαριστούμε που μετέχετε στην 5^η συνάντηση των Απογόνων των Ελευθέρων Πολιορκημένων, μια συνάντηση που είναι μέρος του μεγάλου Μνημοσύνου που γίνεται κάθε χρόνο στην Ιερή Πόλη του Μεσολογγίου την ημέρα του Λαζάρου.

Η Αδελφότητα σε αυτή την συνάντηση θυμάται τους πολεμιστές και τους αμάχους, τους φονευθέντες και τους διασωθέντες και τους αιχμαλωτισθέντες από τις πολλές χιλιάδες των Πολιορκημένων.

Και προσπαθεί με αυτό το Μνημόσυνο να διατηρήσει άσβεστο το καντήλι της Μνήμης και το θυμιατό της Τιμής, που οφείλουμε όλοι οι Έλληνες στους κύριους συντελεστές της σημερινής μας Ελευθερίας. Στον χρόνο που πέρασε, από το περσινό Μνημόσυνο μέχρις εφέτος, συνεχίσαμε τις προσπάθειές μας για να πετύχουμε τους ανωτέρω στόχους μας παρά τις δυσκολίες, τις οποίες η κρίση, που μαστίζει την χώρα, φέρνει ως εμπόδια στην πορεία μας.

Η κρίση που δεν είναι μόνο οικονομική αλλά προεχόντως ηθική, κοινωνική, εκπαιδευτική και γι' αυτό περισσότερο επικίνδυνη. Δεν μας λείπουν μόνο τα χρήματα αλλά κυρίως οι αξίες και τα πρότυπα, οι οποίες παλαιότερα φώτιζαν από ψηλά την πορεία του κάθε ενός μας αλλά και όλων μαζί, στην οικογένεια, την γειτονιά, την πόλη και την χώρα.

Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, οι πρόγονοί μας, που είναι και πρόγονοι όλων των Ελλήνων, κατά την διάρκεια του ενός έτους της τελευταίας Πολιορκίας επέδειξαν τις μεγαλύτερες των αρετών των Ελευθέρων Ανθρώπων, την αλληλεγγύη, την συλλογική προσπάθεια, την άμιλλα για το καλό, την σταλάντευτη αγάπη για της Πατρίδας την Ελευθερία και για του Χριστού την Πίστη την Αγία.

Γι' αυτό συνεχίζεται με αμείωτη ένταση ο πόλεμος εναντίον της διατήρησης της Μνήμης τους. Ένα πρόσφατο επεισόδιο

υπήρξε η πολυμέτρωπη επίθεση της γνωστής σε όλους μας κας Ρεπούση, η οποία ζήτησε μεταξύ άλλων να καταργηθεί η αναπαράσταση της Ανατίναξης του Καψάλη. Απαντήσαμε και εμείς ως Αδελφότητα και ο Μητροπολίτης και ο Δήμαρχος και άλλοι σύλλογοι και πολίτες της Ιερής Πόλης μας αλλά η Ρεπούση και άλλοι τόσοι με τα δικά της μυαλά συνεχίζουν να είναι καθηγητές σε Πανεπιστήμια και βουλευτές και πολιτικοί παράγοντες και αρθρογράφοι σε μεγάλες εφημερίδες.

Γι' αυτό και ο δικός μας Αγώνας πρέπει όχι μόνο να συνεχίζεται αλλά και να εντείνεται.

Σημειωτέον, ότι σε αυτή την προσπάθεια δεν είμαστε μόνοι. Αναφέρουμε ενδεικτικά τέσσερα βιβλία που εκδόθηκαν προσφάτως - το ένα είναι το μυθιστόρημα του Ισίδωρου Ζουργού με τίτλο *“Αηδονόπιπτα”*, του οποίου το μισό τουλάχιστον μέρος εκτυλίσσεται στο Μεσολόγγι της τελευταίας Πολιορκίας και της Εξόδου ενώ το δεύτερο είναι του Δημήτρη Αλεξανδρή με τίτλο *“Το Ηρώον των Μακρυνείων Αγωνιστών και Πεσόντων”*. Το τρίτο είναι ο *“Ασματικός Κανών εις τους Νεομάρτυρες του Μεσολογγίου”* της θεολόγου Ειρήνης Πολυκρέτη από την Νάξο. Το τέταρτο είναι το μόλις εκδοθέν βιβλίο του Νίκου Βούλγαρη με τίτλο *“Μεσολόγγι: Πολιτεία Νεομαρτύρων”*. Τα δύο τελευταία έχουν σχέση και με το θέμα της σημερινής ομιλίας του εξαιρετικού μέλους της Αδελφότητας Νίκου Γαλέτα *“Η Αγιοσύνη των Εξοδιτών και η Παραχάραξη της Ιστορίας”*.

Πριν όμως παρουσιάσω τον ομιλητή θέλω να ευχαριστήσω εκ μέρους του Διοικητικού μας Συμβουλίου την φίλη, συμμαθήτριά μου και μέλος της Αδελφότητας Ελένη Ντίνια-Μπούνταλη για την δωρεά του εξαιρετικού ζωγραφικού της έργου *“Η Γυναίκα της Ζάκυθος”* προς τον Σύλλογό μας. Η ζωγραφική της Ελένης αποδεικνύει ότι εξακολουθούμε να θυμούμαστε.

Ο Νίκος Γαλέτας είναι Μεσολογγίτης, ο οποίος μαζί με την οικογένειά του έφυγαν για την Αθήνα στις αρχές της

δεκαετίας του 1950. Και επειδή είναι άνθρωποι χαμηλών τόνων και πολλοί ίσως δεν τους γνωρίζετε, θα μου επιτρέψετε να πω δύο λόγια για αυτόν. Έχει σπουδάσει Θεολογία και στην συνέχεια απέκτησε το Πτυχίο του Μηχανολόγου - Μηχανικού από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Υπήρξε στέλεχος της ΕΤΕΒΑ και Γενικός Διευθυντής της και στην συνέχεια Γενικός Διευθυντής της Εταιρείας Ακινήτων της Γιούρομπανκ (Eurobank). Επίσης υπήρξε επί πολλά έτη Διευθυντής των Τεχνικών και Ναυτικών Σχολών Απόστολος Παύλος στον Πειραιά. Είναι συγγραφέας πολλών βιβλίων και αρθρογράφος σε πολλά περιοδικά. Πιο πολύ από όλα όμως, ο ίδιος, όπως και τα αδέρφια του, είναι γνήσιος Μεσολογγίτης. Τελειώνοντας, σας ευχαριστώ για μια ακόμη φορά για την συμμετοχή σας στην σημερινή Συνάντηση Μνήμης των Ελευθέρων Πολιορκημένων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας
Ο Πρόεδρος Κώστας Καρκανιάς

Η ΑΠΙΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΕΞΟΔΙΩΝ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΧΑΡΑΞΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Νικόλαος Γαλέτας*

Α

Στις ιστορίες των λαών της γης, υπάρχουν κι αναφέρονται γεγονότα που ξεπερνούν τ' ανθρώπινα μέτρα κι αγγίζουν το θαύμα. Σε τούτη όμως την ευλογημένη Ευρωπαϊκή ακρότομο, όπου ο Θεός όρισε να κατοικεί ο λαός μας, ο βηματισμός της Ιστορίας γίνεται από τόνα θαύμα στο μεγαλύτερο, κι από κει στο πιο μεγάλο! Εθνικές συμφορές καταποντιστικές, μα γι' αυτό ίσα-ίσα μοναδική είναι κι η λαμπρότητα των εθνικών αναστάσεων.

Θα 'φτάναν δυο χρονολογίες για να δικαιώσουν τούτη την κρίση: 1453, 1821. Και μέσα στο 21 υψώνεται μετέωρο φωτεινό στον παγκόσμιο χώρο το Μεσολόγγι συνδυάζοντας την ανθρώπινη τραγικότητα με την υπέρβασή της. Έτσι, κάθε ελεύθερος άνθρωπος που περνά την πύλη του Μεσολογγιού και ιδιαίτερα αν βρεθεί μέσα στον ιερό χώρο του Κήπου των Ηρώων τη νύχτα του Λαζάρου, ξαναζεί το συγκλονισμό που ο εθνικός μας ποιητής καταγράφει στους *“Ελεύθερους Πολιορκημένους”*:

“Τότες εταραχήκανε τα σωθικά μου, και έλεγα πως ήρθε η ώρα να ξεψυχήσω. Κι ευρέθηκα σε σκοτεινό τόπο και βροντερό, που εσκιρτούσε σαν κλωνί στάρι στον μύλο που αλέθει ογλήγορα, ωσάν το χόχλο στο νερό που αναβράζει. Ετότες εκατάλαβα πως εκείνο ήτανε το Μεσολόγγι”.

Ένα ολόκληρο χρόνο άντεξε στον κλοιό που από στεριά και θάλασσα το έσφιγγε. Δυο στρατιές και τρεις αρμάδες, μαζί με τους Ευρωπαίους συμβουλάτορές των, καρφώθηκαν μπροστά στο *“φράχτη”*.

*“Αραπιάς άτι, Γάλλου νούς, βόλι Τουρκιάς, τοπ' Άγγλου
Πέλαγο μέγα πολεμά, βαρεί το καλυβάκι”*

Όμως τίποτε δεν κατόρθωσαν. Γιατί στο πολιορκημένο Μεσολόγγι μάχονται όχι μόνο όλοι οι ελεύθεροι Έλληνες, αλλά όλοι οι ελεύθεροι άνθρωποι.

---

*Μηχανολόγος-Ηλεκτρολόγος ΕΜΠ, πρώην Γενικός Διευθυντής ΕΤΕΒΑ

Ούτε τα ασκέρια, ούτε οι αρμάδες, ούτε οι τέχνες των Ευρωπαίων, ούτε η αρρώστια μπόρεσαν να γονατίσουν τους πολιορκημένους. Τους λύγισε η πείνα, που κανείς αντρειωμένος δεν τη νίκησε. Θλιμμένος ο ποιητής μας θα αναφωνήσει:

Και, ώ πείνα και φρίκη!

Δε σκούζει σκυλί!

Και συμπληρώνει την περιγραφή της πείνας με τη θαυμάσια εικόνα της μάνας, που ζηλεύει το πουλάκι, γιατί αυτό βρίσκει τροφή, ενώ αυτή δε βρίσκει τίποτε για να ταΐσει το παιδί της.

...λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει.

Όταν ο Ιμπραήμ ολοκλήρωσε την πολιορκία και τους είχε ζώσει γερά, έστειλε μήνυμα ότι, αν θέλουν να σωθούν, να παραδοθούν, να προσκυνήσουν. Αλλά εκείνοι του απάντησαν:

*“Τα κλειδιά του Μεσολογγίου κρέμονται
στις μπούκες των κανονιών μας”.*

Είναι το διαχρονικό “*μολών λαβέ*” που λέγεται σε διαφορετικές εποχές, με διαφορετικούς τρόπους, χωρίς να σπάζει το αιώνιο νήμα. Αυτό άλλωστε το αιώνιο νήμα, αποδεικνύει και την αιώνια νεότητα του Ελληνισμού. Η νεότητά του μετριέται, από το πόσο αντιζυγίζει τον πόθο της ελευθερίας, με το τίμημα του θανάτου. Αυτό τελικά σημαίνει το “*ελευθερία ή θάνατος*”. Στην ύπατη επιλογή που είναι η ελευθερία, αντιστοιχίζεται, αν χρειαστεί, το έσχατο τίμημα που είναι ο θάνατος. Έτσι επικαιροποιείται διαρκώς μέσα στην ελληνική ιστορία η κεντρική της ιδέα, ότι χωρίς ελευθερία δεν υπάρχει αξιοβίωτη ζωή και η φύση του ανθρώπου, “*η πλασθείσα κατ’ εικόνα Θεού*”, αλλοιώνεται. Γι’ αυτό ο αγώνας των πολιορκημένων είναι αντίσταση στην αμαύρωση του “*κατ’ εικόνα*”.

Πείνα, εξαθλίωση, έσχατη στέρση, συντρίβουν τα σώματα. Αλλά όσο οι εξωτερικές συνθήκες καταλύουν τα σώματα και συντρίβουν τη σάρκα, τόσο ευρύνεται το κράτος της ψυχής και γίνεται αλύγιστη η απόφασή της. Συνήθως, όταν η σάρκα υποφέρει, λυγίζει ή εξαφανίζεται η βούληση. Αλλά εδώ έγκειται το μεγαλείο του Μεσολογγίτη που αγωνίζεται στις ντάπιες. Ότι αντιστρέφει αυτές τις υλικές συναρτήσεις. Όσο δεινοπαθεί η σάρκα, τόσο κραταιώνεται η απόφαση της ψυχής.

Γιατί αυτή η ψυχή ζει και αγιάζεται από τον ιερό κληρο που αφηφώντας τη βροχή από τα βόλια βρίσκεται στις ντάπιες των

αγωνιστών, στο κρεβάτι των αρρώστων και των ετοιμοθάνατων και τους ενθαρρύνει και τους ευλογεί και τους μεταδίδει τα Άχραντα Μυστήρια.

Ποιμενάρχης και καθοδηγητής του ιερού κλήρου στην προσπάθεια στήριξης και πνευματικής τροφοδοσίας των αγωνιστών ο ιερομάρτυς ιεράρχης Ρωγών Ιωσήφ.

Ο Δημήτρης Φωτιάδης στο βιβλίο του “ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ” που αποτελεί ελεύθερη απόδοση του έργου “Στρατιωτικά Ενθυμήματα” του Κασομούλη και άλλων αγωνιστών, όπως του Σπυρομήλιου, γράφει για τις τελευταίες ώρες της πολιορκίας:

“...Την αυγή στις 9 του Απρίλη συνάχτηκαν στο σπίτι του Τζαβέλα... Στοχάστηκαν κι αποφάσισαν να σκοτώσουν όλες τις γυναίκες και τα μικρά παιδιά, δίκως να χαριστούμε σε κανέναν, για να μη φανερωθούμε από τις φωνές τους και δε μείνει ούτε ψυχή ζωντανός... Μια τέτοια σκληρή κι απάνθρωπη απόφαση, παρακίνησε τον αρχιερέα να σηκωθεί πάνω και να πει:

Εν ονόματι της Αγίας Τριάδος, είμαι αρχιερεύς! Αν τολμήσετε να πράξετε τούτο, πρώτον να θυσιάσετε εμένα! Και σας αφήνω την κατάρα του Θεού και της Παναγίας και όλων των αγίων και το αίμα των αθώων να πέσει στα κεφάλια μας!

Τα είπε αυτά, κάθισε κι άρχισε να κλαίει.

Με τα λόγια του αντέκοψε την ορμή τους...”

Και συνεχίζει ο Κασομούλης,

“...Το μεσημέρι η Διευθυντική Επιτροπή έστειλε είδηση στους καπεταναίους να συνταχθούν στην ντάπια του Μακρή...”

- Τι λες, άγιε Δέσποτα; Ρωτάνε τον αρχιερέα.

- Μάρτυρας, κι εγώ των αγώνων σας, θα ομολογήσω στο Θεό, έπειτα από το θάνατο, την αλήθεια. Θα του πω τα δεινά σας και την αρετή της φρουράς. Είη το όνομα του Κυρίου ευλογημένον. Και τώρα ν’ αρχίσετε να γράφετε το σχέδιο, για να μάθουν όλοι και να μη γίνει καμιά αταξία.

Πήρα χαρτί και καλαμάρι (γράφει ο Κασομούλης) και κάθισα ανάμεσά τους. Ο Δεσπότης υπαγόρευε.

- Εν ονόματι της Αγίας Τριάδος... Βλέποντες τον εαυτόν μας...”
Η αρχή αυτή του σχεδίου της Εξόδου, αλλά και όλη η σκηνή θυμίζει “Συνοδικό” Οικουμενικής Συνόδου, γιατί αυτός που το υπαγορεύει εμφορείται από την ίδια αγιότητα των Θεοφόρων Πατέρων.

Ο στρατηγός Νικόλαος Μακρής, γιος του ήρωα Δημήτριου Μακρή, σημειώνει στα απομνημονεύματά του: “Ότε δε ανέτειλεν η φοβερά εκείνη ημέρα της 10^{ης} Απριλίου, ο σεβαστός ιεράρχης Ρωγών Ιωσήφ ετέλεσεν την θείαν λειτουργίαν εν τω ναώ του Αγίου Παντελεήμονος. Μετά το πέρας της λειτουργίας, και από το βάθρον της ωραίας πύλης... ωμίλησε προς τους εκκλησιαζομένους μαχητάς... Οι λόγοι ούτοι του τρισεβάστου και μάρτυρος ιεράρχου Ιωσήφ, συνεκίνησαν τους πάντας... και εύθυμοι ησπάζοντο αλλήλους τον τελευταίον ασπασμόν...”.

Και συμπληρώνει ο Νικόλαος Μακρής: “...Ο επίσκοπος Ρωγών Ιωσήφ, ως και πάντες οι ιερείς... εκοινωνούν τους προσερχομένους των ακράντων μυστηρίων, ευλόγουν και ενεθάρρυνον αυτούς... ησπάζοντο αλλήλους (οι αγωνιστές) προσφωνούντες το “συχώρα με και ο Θεός συχωρέσει” και απήρχοντο εις τας θέσεις των πλήρεις θάρρους και καρτερίας...”. Δεν νομίζετε ότι διαβάζετε “Συναξάρι” των χρόνων των διωγμών και των κατακομβών; Περιγραφή σκηνών πριν οι χριστιανοί βγουν στο Κολοσσαίο για να γίνουν βορά των θηρίων; Οι πολιορκημένοι Μεσολογγίτες, όπως οι μάρτυρες των πρώτων αιώνων, συνάντησαν και συνομίλησαν με το Θεό, πριν συναντήσουν και συνομιλήσουν με το θάνατο.

Ο Σπυρομήλιος γράφει για τη δράση και τη θυσία του τη νύχτα της Εξόδου ενός άλλου κληρικού: “Ο δε ιερεύς Κύριος Διαμάντης Σουλιώτης, γέρων ών και όπου δεν ηδύνατο να ακολουθήση το στράτευμα (στην Έξοδο) υπεσχέθη να τεθεί εις την Πύλην της προ καιρού κατασκευασθείσης υπονόμου έμπροσθεν της Μεγάλης Τάμπιας και να της δώση πυρ όταν ήθελε επισωρευθώσιν οι Τούρκοι δια να εμβούν εις το φρούριον και ούτως να αποθάνη, αλλά να συναποθάνη μετά Τούρκων πολλών... Δίδει πύρ της υπονόμου ο ιερέας Διαμάντης Σουλιώτης...”.

Η λάμψη της πυριτιδαποθήκης του Χρήστου Καψάλη φωτίζει εκείνη τη νύχτα. Και η κραυγή του “Μνήσθητί μου Κύριε”, η κραυγή του ευγνώμονος ληστού της Σταυρώσεως του Χριστού, φωτίζει την αγιοσύνη της θυσίας.

Την νύχτα λοιπόν “που την τρέμει ο λογισμός”, “Σάββατο αποβραδής, ανήμερα Λαζάρου” όπως τραγουδάει το δημοτικό μοιρολόϊ, χάθηκε το Μεσολόγγι το πικρό.

Και ο Δημήτρης Φωτιάδης συνεχίζει:

“...Σαν ξημέρωσε η 12^η του Απρίλη δεν απόμεινε στο Μεσολόγγι παρά μονάχα ο Ανεμόμυλος... Ήταν χτισμένος στην άκρη της πολιτείας, πάνω σ’ ένα μικρό νησάκι... Πολεμάνε δυό ολόκληρα μερόνυχτα... Η νύχτα έρχεται... Συνάζουν όσο μπαρούτι είχαν ακόμη, κλείνονται όσοι ζωντανό μέσα στον μισογκρεμισμένο ανεμόμυλο και βάζουν φωτιά...”

Μέσα στα αποκαϊδία και στα σκορπισμένα ανθρώπινα μέλη, οι Τούρκοι βρίσκουν ζωντανό ακόμη τον Επίσκοπο Ρωγών Ιωσήφ και την άλλη μέρα τον απαγχονίζουν!

Μαζί του στα ερείπια του Ανεμόμυλου μαρτύρησαν ο Παπα – Γιάννης Βάλβης, πατέρας των δύο Μεσολογγιτών πρωθυπουργών της Ελλάδος και ο ηγούμενος Δαμιανός Τσανόπουλος, από το Κρυονέρι των Κραβάρων.

B

Η αγιοσύνη του αγώνα και η προς το μαρτύριο πορεία του, κορυφώνεται στο έσχατο γεγονός που είναι η Έξοδος.

Όταν οι πολιορκημένοι περνούν το φράκτη της πολιορκίας είναι η ψυχή του ανθρώπου που μετουσιώνεται και από το χώρο της αδυσώπητης ανάγκης περνά στο χώρο της καθαρής ελευθερίας. Έτσι η Έξοδος γίνεται ψυχικό γεγονός και το μήνυμά της παγκόσμιο και υπερβατικό γιατί απελευθερώνει μέσα του το χρόνο και την αιωνιότητα. Το νόημα της “Εξόδου” κείται πέρα από τα εγκόσμια. Γίνεται κανόνας ήθους.

Φεύγει απ’ τον κόσμο των φθαρτών και εισέρχεται στον άχραντο χώρο των καθαρών ιδεών, που δεν τον μολύνει καμία σκοπιμότητα και κανένας υπολογισμός. Ούτε για ψωμί, ούτε για οποιασδήποτε μορφής κοινωνικό καθεστώς πολεμούσαν στις ντάπιες οι πολιορκημένοι. Πολεμούσαν και στέκονταν για να καταξιώσουν την ελευθερία του ανθρώπινου προσώπου. Ήταν όλοι ελεύθεροι άνθρωποι που τους αδέλφωνε η αγάπη της Ελλάδας και τους “άγιαζε” η περιφρόνηση του θανάτου.

Γι’ αυτό ως μάρτυρες τους τοποθέτησε στην ψυχή του και στην συνείδησή του από την πρώτη στιγμή ο λαός μας.

Η συνείδηση αυτή εκφράζεται τόσο εναργά στην ποίηση του Σολωμού. Πρώτος αυτός μίλησε για το “βάθος της αγιοσύνης” της ψυχής των πολιορκημένων. Μας είπε πως: “Δεν τους

βαραίν' ο πόλεμος, αλλ' έγινε πνοή τους..". Ποιούς δεν βαραίνει ο πόλεμος; Ποιοί δεν τον φοβούνται; Αυτοί που δεν φοβούνται τον θάνατο, αλλά μέσα στην "τρίσβαθη ψυχή τους... λένε λόγια για την αιωνιότητα". Αυτοί που όταν "τους αρπάζεται η γη... ξεσκεπάζουν εις τα βάθη της την αγιοσύνη της ψυχής τους...". Αυτοί που έκαναν την "υπέρβαση του θανάτου" γιατί πιστεύουν στην Ανάσταση, όπως διδάσκουν οι πατέρες της Εκκλησίας μας. Γιατί "αγάπη κι έρωτας καλού τα σπλάχνα τους τινάζουν", μας λέει ο Σολωμός. Το καλό στην έσχατη έκφρασή του, ως το "ακρότατον εφετόν", είναι ο ίδιος ο Θεός και η "αγάπη κι ο έρωτας του καλού" που "τινάζουν τα σπλάχνα" των πολιορκημένων είναι ο "θείος έρωτας" που "θέλγει και αλλοιώνει" την ψυχή του πιστού, όπως διδάσκει ο Συμεών ο νέος Θεολόγος.

Στα απομνημονεύματα του Νικολάου Μακρή, αναφέρεται το εξής γεγονός, που δείχνει ότι εξαρχής η συνείδηση του λαού σεβόταν ως αγίους τους Εξοδίτες.

Όταν το 1837 ο Βασιλεύς Όθων επισκέφτηκε το Μεσολόγγι ο στρατηγός Μακρής συνιστά τον παπα-Παναγιώτη Μπουγάτσα από το Μποχώρι, εφημέριο του Αγίου Παντελεήμονος, ως εξής: "Άκουσε, Μεγαλειότατε! από τη αρχήν του κλεισμού στο Μεσολόγγι, ο παπάς αυτός η μόνη του δουλειά που έκανε, ήτανε καθώς επιάνετο το τουφέκι και ήτανε αυτό καθημερινό, είτε μέρα ήτανε είτε νύχτα, έτρεχε στην εκκλησιά, έπαιρνε το διασκοπότηρο στα χέρια του και ξεσκούφωτος με το φαναράκι του, επήγαινε από τάπια σε τάπια και μεταλάβαινε τους ψυχομαχούντας και τους παρηγορούσε με καλά λόγια και εγκαρδίωνε τους άλλους να πολεμούν με όρεξιν και με ψυχήν διά να έχουν την βοήθειαν του Θεού. Σου ορκίζομαι στην πίστη μου, Μεγαλειότατε! ότι δεν πέρασε ημέρα, είτε νύχτα να μην τον ιδώ εις την τάπια μου επάνω στο τουφέκι, καθώς να φέρνη γύρα όλες τις άλλαις τάπιες και μέσα εις την χώρα από σπίτι σε σπίτι και στο γιουρούσι της εξόδου ήτανε μαζί μας και βόλι ή μπάλα δεν τον πείραξε τότε δεν είναι άγιος ο παπάς αυτός;" Και η πρώτη ελληνική πολιτεία ως "προασπιστάς του Σταυρού" χαρακτηρίζει τους Εξοδίτες.

Αργότερα στο Μεσολόγγι, ο Αναστάσιος Γιαννόπουλος μαζί με τον δάσκαλο και πρωτοψάλτη Ανδρέα Παλαμά, ξεκινούν επιμνημόσυνη λιτανεία προς τα Ηρώα, το βράδυ του Λαζάρου,

στη μνήμη των πεσόντων Εξοδιτών που εξελίχθηκε στις σημερινές εορτές της Εξόδου. Και στο μεγαλύτερο ψυχοσάββατο του εκκλησιαστικού έτους, στο τριήμερο δηλαδή της Πεντηκοστής, στα “*χρυσά κόλλυβα*”, το μνημόσυνο – προσκύνημα στον Άγιο Συμεών, εξελίχθηκε στο σημερινό Αϊ Συμιώτικο πανηγύρι.

Το Σάββατο του Λαζάρου ο λαός ανέκαθεν το ζει ως ιερή λιτανεία στη μνήμη μαρτύρων. Και από τα πεζοδρόμια και τα μπαλκόνια και τα παράθυρα, προσκυνητές με κεριά αναμμένα, θυμιατήρια να καίνε εύοσμο λιβάνι, και με ροδοπέταλα να ραίνουν την Εικόνα, παρακολουθούν με συγκίνηση και ευλάβεια την ιερή λιτανεία.

Ο πίνακας της Εξόδου του Θεόδωρου Βρυζάκη που λιτανεύεται τις μέρες αυτές, στο πιο ψηλό επίπεδό της έχει το Θεό και τους αγγέλους να ευλογούν τους Εξοδίτες. Σκηνή παρμένη από τα Συναξάρια της Εκκλησίας, όπου ο Ουρανός στεφανώνει με το στεφάνι της δόξας τους μάρτυρες. Γι’ αυτό και ο πίνακας αυτός, στη συνείδηση του λαού δεν είναι “*ζωγραφιά*”, αλλά η “*εικόνα της Εξόδου*”. Και εφαρμόζοντας ο λαός ανάλογα την διδασκαλία της Εκκλησίας, για την τιμή των εικόνων, όπως διατυπώθηκε από τον άγιο Ιωάννη Δαμασκηνό, ότι “*η τιμή επί το πρωτότυπον διαβαίνει*”, στην “*εικόνα*” αυτή βλέπει τους Εξοδίτες ως νεομάρτυρες.

Θυμάμαι γερόντισσες Μεσολογγίτισσες να γονατίζουν κιόλας όπως στην περιφορά του Επιταφίου. Με τον ίδιο σεβασμό και την ίδια κατάνυξη μαθητές του Γυμνασίου μεταφέραμε στους ώμους μας την Εικόνα ή τον δίσκο των κολύβων στην λιτανεία της Εξόδου.

Κι ακόμη στις 29 Δεκεμβρίου στο “*Συναξάριο*” της Εκκλησίας διαβάζουμε “*Μνήμη των υπό Ηρώδου αναιρεθέντων αγίων νηπίων*”. Γιατί δεν είναι εξ ίσου άγια τα εκατοντάδες, ίσως και χιλιάδες αναιρεθέντα κατά την Έξοδο από τον Ιμπραήμ και τον Κιουταχή, αθώα νήπια και παιδιά;

Αυτό λοιπόν που η καθολική συνείδηση του λαού ζει, καιρός και η Εκκλησία μας να το αναγνωρίσει. Άλλωστε η παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας είναι να θεωρεί απαραίτητη προϋπόθεση της ανακηρύξεως ενός αγίου την αναγνώρισή του από την καθολική συνείδηση του λαού. Ένας εκκλησιαστικός

συγγραφέας του Ε' αιώνα, ο Βικέντιος ο εκ Λερίνου, ορίζει: *“Quod semper, quod ubique, quod ab omnibus creditum est, id est vere catholicum”*. Ότι πάντοτε, παντού και από όλους πιστεύεται, αυτό είναι πραγματικά καθολικό, δηλαδή αληθινό και άγιο.

Αλλά και το κριτήριο του θαύματος ισχύει κατά τρόπο ιδιαίτερα εμφαντικό, προκειμένου για την αγιοποίηση των Εξοδιτών. Γιατί τί άλλο παρά ένα μεγάλο θαύμα, καρπός της αιματηρής θυσίας των Εξοδιτών είναι ο παραμερισμός των παθών και η ομοψυχία των σπαρασσομένων από τον εμφύλιο πόλεμο αγωνιστών; Δεν είναι θαύμα και η παγκόσμια συγκίνηση και παλλαϊκή πίεση των ευρωπαϊκών λαών προς τις κυβερνήσεις τους, την ώρα που όλοι πιστεύουν ότι η επανάσταση έχει καταπνιγεί; Με το αίμα των Εξοδιτών οι ανθρώπινοι όροι και η ιστορική λογική και αναγκαιότητα ανατρέπεται και συντελείται το μεγάλο θαύμα, η ίδρυση δηλαδή του ελληνικού κράτους.

Η αναγνώριση λοιπόν από την Εκκλησία μας των Εξοδιτών ως νεομαρτύρων είναι πράξη απολύτως αιτιολογημένη. Κι' αυτό πρέπει να γίνει τώρα – σήμερα. Γιατί σήμερα η πατρίδα μας έχει κατακλυσθεί από το τσουνάμι της παραχάραξης της Ιστορίας και της αποκαθήλωσης των ηρώων της πίστεως και της πατρίδος.

Γ

Πριν πολλά χρόνια ο *“άσπονδος φίλος”* των Ελλήνων, ο Αμερικανοεβραίος Χένρυ Κίσιγκερ, είχε διατυπώσει το δόγμα: *“Αν θέλετε να πατάξετε τους Έλληνες, χτυπήστε τα ιστορικά τους αποθέματα, την ορθόδοξη πίστη τους και τη γλώσσα. Έτσι θα πάσουν να μας παρενοχλούν στην περιοχή των Βαλκανίων και της Ανατολής, των τόσο σημαντικών για τα συμφέροντα των ΗΠΑ”*.

Το δόγμα αυτό ανέλαβεν να υλοποιήσουν θολοκουλτουριάρηδες νεομαρξιστές κηρύσσοντας έναν αμείλικτο πόλεμο από το κέντρο του Κολωνακίου.

Ο πόλεμος αυτός έχει τη μορφή μιας επίθεσης νεοϋλισμού, αμφισβήτησης των αξιών που στήριξαν και στηρίζουν τα έθνη, ενός άθεου διεθνισμού, ενός εκχυδαϊσμού της γλώσσας, μιας αντιθρησκευτικής προπαγάνδας με συγκεκριμένο στόχο την

Ορθόδοξη πίστη και, ιδιαίτερα, ενός αντικληρικού πολέμου. Γι' αυτό κτυπούν την Εκκλησία με κάθε μέσον. Κάθε αναφορά σ' αυτήν είναι σαρκασμός, ειρωνεία, περιφρόνηση και απαξίωση. Η έμπνευση, η οργάνωση, η χρηματοδότηση και προώθηση αυτού του πολέμου γίνεται από κέντρα που επιδιώκουν οι λαοί να γίνουν οσφυοκάμπτες και εθελόδουλοι, ώστε να διευκολύνονται τα διεθνιστικά σχέδια για τις περιοχές ενδιαφέροντος ισχυρών κρατών ή ιδεών ή κλαμπς ή προσώπων. Η εφαρμογή των σχεδίων είναι κοινή σε όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη. Πρόσωπα πρόθυμα να υπηρετήσουν, με το αζημίωτο, αυτά τα διεθνιστικά κέντρα ελέγχου, προωθούνται και καταλαμβάνουν τις κρίσιμες θέσεις στην πολιτική, στην παιδεία, στα μέσα ενημέρωσης και ιδιαίτερα τα τηλεοπτικά, στην διοίκηση και σε κάθε άλλο κρίσιμο κοινωνικό θεσμό.

Δυστυχώς μεταξύ αυτών βρίσκονται από χρόνια και μάλιστα σε ηγετικές θέσεις και πανεπιστημιακοί δάσκαλοι που μολύνουν και τους μαθητές τους, οι οποίοι στη συνέχεια ως καθηγητές στα σχολεία καταστρέφουν τη ψυχή της νεολαίας μας.

Το *“Centre for Democracy and Reconciliation in South Eastern Europe”* (CDRSEE, *“Κέντρο για τη Δημοκρατία και τη συμφιλίωση στη νοτιοανατολική Ευρώπη”*), είναι Οργανισμός που, όπως μετ' επιτάσεως κυκλοφορεί, χρηματοδοτείται κυρίως από τον Σκοπιανό βαθύπλουτο διεθνή χρηματιστή Σόρος. Από τους ιδρυτές και πρώτος πρόεδρος του είναι ο γνωστός διπλωμάτης Matthew Nimitz, ο σύμβουλος του Υπουργού Εξωτερικών των Η.Π.Α. Σάιρους Βάνς για το Κυπριακό, για τις ελληνοτουρκικές διαφορές, για την τελική πράξη του Ελσίνκι. Ο Νίμιτς μας επέβαλλε το 1994 την ενδιάμεση συμφωνία με τα Σκόπια και από το 1997 ως εκπρόσωπος του Ο.Η.Ε. προσπαθεί να επιβάλλει το όνομα *“Μακεδονία”* για το κράτος των Σκοπίων. Το CDRSEE που ίδρυσε ο Νίμιτς και χρηματοδοτεί ο Σόρος εξέδωσε τετράτομο έργο, όπου η ιστορία *“στρογγυλεύεται”* για να αμβλύνει τις *“γωνίες”*, τις *“αιχμές”* και τις διαφορές μεταξύ των λαών και ιδιαίτερα των Βαλκανίων.

Το έργο ανενδοίαστα αμφισβητεί την ελληνική εθνοπολιτιστική διάσταση και ιστορική συνέχεια της Μακεδονίας, και προπαγανδίζει την ύπαρξη ξεχωριστής *“Μακεδονικής”* εθνικής οντότητας. Επικεφαλής της εργασίας αυτής είναι ο καθηγητής κ. Βερέμης.

Ο καθηγητής της Σορβόνης, ειδικός Βαλκανιολόγος κ. Αχιλλέας Λαζάρου στο τετράτομο έργο του *“Ελληνισμός και οι Λαοί της Ανατολικής Ευρώπης”* αποκάλυψε και αντέκρουσε την γκριζα προπαγάνδα εναντίον της χώρας μας, που υπηρετεί το έργο του CDRSEE.

Σκοπός όλης αυτής της προσπάθειας “στρογγυλέματος” της ιστορίας είναι να εκριζωθεί ο ελληνισμός από τις ρίζες του, να γίνει ένας λαός ασπόνδυλος, μια σούπα που θα υπηρετεί δουλικά τις διαταγές των κυρίων του. Να μη θέλει και να μη μπορεί να διαμαρτυρηθεί, όταν οι γείτονές μας επιβάλλουν γκριζες ζώνες ή θα διεκδικήσουν πολύ σύντομα ανοικτά την Θράκη κι όταν οι ισχυροί προχωρήσουν σε μια προτεκτορατοποίηση της Βαλκανικής, που ήδη έχει αρχίσει. Έτσι μέσα στο μίξερ της ισοπέδωσης και του αποχρωματισμού να εξυπηρετηθεί η αμερικανική πολιτική. Λαός όμως χωρίς ιστορία, είναι λαός χωρίς παρελθόν και γι’ αυτό χωρίς μέλλον.

Δ

Ο ίδιος καθηγητής κ. Βερέμης είχε και την γενική ευθύνη στην *“ιστορική”* σειρά που πρόσφατα ξαναείδαμε στο ΣΚΑΙ. Θα σας θυμίσω πως διαφημίστηκε με ολοσέλιδες καταχωρήσεις στις εφημερίδες η σειρά αυτή: *“1821 ο Εθνικός Μύθος... Μια σειρά από εθνικούς μύθους συντελεί στη συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας”* συμπληρώνει η διαφημιστική λεζάντα. Και εγώ ως απλός σκεπτόμενος συμπεραίνω ότι η εθνική μας ταυτότητα δεν εδράζεται στο Μαραθώνα, στο *“μολών λαβέ”* του Λεωνίδα, στον Παρθενώνα, στην Αγία Σοφία, στο *“Τη Υπερμάχω”*, στον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, στο Σούλι, στα Ψαρά, στο Μεσολόγγι, αλλά σε μια σειρά μύθων ώστε να αποτελεί έναν παραφουσκωμένο μύθο.

Θυμήθηκα τα όσα έγραψε παλαιότερα διακεκριμένο μέλος της παρέας, η πολιτικά παρελθούσα, υπεύθυνη για την προσπάθεια αφελληνισμού της Θράκης, κυρία Δραγώνα, στο βιβλίο της *“Τι είναι η Πατρίδα μας”*: *“...μας επέβαλαν έξωθεν την εθνική μας ταυτότητα και εμείς δεχτήκαμε το παραμύθι ότι είμαστε απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων... είναι ρατσιστικό να δηλώνουμε ότι είμαστε Έλληνες... μας έκαναν Έλληνες ενώ δεν είμαστε. Η εθνική μας ταυτότητα δεν υπήρχε, αλλά*

δημιουργήθηκε σε μια εποχή έντονου εθνικισμού, αποικιοκρατίας και επεκτατικού ιμπεριαλισμού”.

Προσωπικά προτιμώ την κοινωνία που αναπτύσσεται και μεγαλώνει τα παιδιά της μέσα σε θρύλους και μύθους, που ήσαν έμπνευση για τον Σολωμό, τον Κάλβο, τον Παλαμά, τον Βρυζάκη, τον Λύτρα, τον Θεοδωράκη και πλήθος άλλων πνευματικών δημιουργών, από την αυχμηρή ερημιά και κόλαση του αινιγματικού καθηγητή και των ομοϊδεατών του.

Πάντως, σημειώνω ως απάντηση, τα όσα ο καθηγητής Εγκληματολογίας, Γιάννης Πανούσης, που δεν μπορεί να κατηγορηθεί για *“συντηρητισμό”* ή *“εθνικιστικό φανατισμό”*, έγραψε σε καθημερινή εφημερίδα: *“Αυτοί που απομυθοποιούν το 1821, το 1940 και τη εν γένει ιστορία μας, δεν βλέπουν το πώς οι άλλοι λαοί διαφυλάττουν τους εθνικούς τους μύθους και κυρίως δεν αντιλαμβάνονται ότι χωρίς κοινές αναφορές εύκολα οι επόμενες γενεές θα προσφύγουν στους μύθους των ναρκωτικών, του καταναλωτισμού ή της τυφλής τρομοκρατίας;”.*

Εκεί λοιπόν στο πρώτο επεισόδιο μας είπαν, πως όταν οι Τούρκοι κυρίευσαν την Ελλάδα, βρήκαν μια χώρα διαλυμένη οικονομικά, χωρίς κοινωνικό ιστό, χωρίς πόλεις, χωρίς πολιτισμό. Κοντολογίς κατέλαβαν μια χώρα της υποσαχάριας Αφρικής. Και μας έφεραν τον πολιτισμό, έφτιαξαν πόλεις, οργάνωσαν την οικονομία... κοντολογίς μας έκαναν Ευρώπη! Όλος ο λαός ήταν ενθουσιασμένος από τον τουρκικό καθεστώς. Οι μόνοι εχθροί των Ελλήνων στην περίοδο της Τουρκοκρατίας, οι καταπιεστές του λαού, ήσαν *“οι παπάδες, οι κοτσαμπάσηδες”* και κάπου – κάπου και οι Τούρκοι.

Γι' αυτό και η κα Δραγώνα σημειώνει στο βιβλίο της πως είναι ρατσιστικό να αποσιωπάται η τεράστια δύναμη και το μεγαλείο της Οθωμανικής αυτοκρατορίας που καταστράφηκε από την επεκτατική εθνική πολιτική της Επανάστασης των Ελλήνων το 1821; Ο Κολοκοτρώνης, ο Παπαφλέσσας, ο Μιαούλης, ο Μακρυγιάννης, ο Διάκος, ο Κανάρης, ο Μπότσαρης, ο Καραϊσκάκης ήσαν ιμπεριαλιστές, όργανα επεκτατικής πολιτικής, που κατέστρεψαν ένα θαυμάσιο πολιτισμό, την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Άκουσα με πολύ προβληματισμό την αναγγελία ότι το επόμενο επεισόδιο της σειράς θα έχει ως θέμα την πολιορκία και την

Έξοδο του Μεσολογγίου. Είχαμε ήδη μια πρώτη γνώση για το πώς οι “εκσυγχρονιστές” ιστορικοί αξιολογούν το γεγονός της πολιορκίας και της Εξόδου από το βιβλίο της Ιστορίας για την Στ’ τάξη του Δημοτικού, του επίλεκτου μέλους της νέας Σχολής της Ιστορίας κυρίας Ρεπούση. Εκεί τα γεγονότα της Εξόδου απασχολούν πέντε σειρές του βιβλίου. Ίσως λιγότερο από τον χώρο που καταλαμβάνει η περιγραφή των *“εκατόν δέκα περίπου φούρνων της Κωνσταντινούπολης... Οι φούρνοι της Πόλης φτιάχνουν επίσης τσουρέκια, κανταΐφια, μπακλαβάδες, κουλούρια, γαλέτες, παξιμάδια, πίτες, καρβέλια, φραντζόλες, μπουρέκια και πίτες του Χαλεπιού και της Δαμασκού, πλακούντια, φρέσκους τραγανιστούς λουκουμάδες...”*. Τα γεγονότα λοιπόν της πολιορκίας και η μεγαλειώδης απόφαση και πράξη:

“δρόμο να σχίσουν τα σπαθιά, κ’ ελεύθεροι να μείνουν εκείθε με τους αδερφούς, εδώθε με το χάρο” (Σολωμός) είναι της ίδιας ιστορικής και εθνικής σημασίας με τα κοσμοϊστορικά χαλέπια, μπουρέκια και τους λουκουμάδες που έφτιαχναν οι φούρνοι της Πόλης. Γιατί ακριβώς *“φρέσκους τραγανιστούς λουκουμάδες”* αγωνίζονται να φτιάξουν τα Ελληνόπουλα!

Και πως ορίζεται η Έξοδος στο βιβλίο αυτό; *“Η κίνηση των πολιορκημένων Ελλήνων να βγούν απ’ το φρούριο του Μεσολογγίου και να λύσουν έτσι την ασφυκτική πολιορκία των Οθωμανών”*. Έκαμαν λοιπόν μια εκδρομή οι πολιορκημένοι για να μαζέψουν σαλιγκάρια, βουστίνες και σπερδούκλια κι έτσι λύθηκε η πολιορκία. Και ζήσανε αυτοί καλά και μεις καλύτερα. Όπως ακριβώς η σφαγή της Σμύρνης εξωραίστηκε στο *“συνωτισμό”* στην παραλία κατά τον απογευματινό περίπατο. Αιδώς Αργείοι!

Παρά ταύτα είδα το επεισόδιο. Και άκουσα τον κ. Βερέμη να μας λέει πως το μυστικό της επιτυχίας της φρουράς ήταν η παρουσία Σουλιωτών πολεμιστών, που γνώριζαν να πολεμούν. Ένας Σουλιώτης πολεμούσε όσο 20 από τους άλλους. Η αντίσταση οφείλεται αποκλειστικά στους Σουλιώτες.

Κατά τον κ. καθηγητή, ο Μακρής, ο χειμαριώτης Στουρνάρας, ο Ίσκος, ο Λιακατάς, ο Ραζηκότσικας, ο Στάικος, ο Δήμος Τσέλιος (Γεροδήμος), ο Βαλτινός, και τόσοι άλλοι, που δεν ήσαν

Σουλιώτες, δεν ήξεραν από πόλεμο. Παρόλο που μια τέτοια διαπίστωση θα κολάκευε την εκ μητρός καταγωγή μου από το Σούλι, διερωτήθηκα γιατί αυτή η απαξίωση και η θυσία τόσων αγωνιστών. Απλούστατα γιατί αυτοί ήσαν .... αρματωλοί και κλέφτες, που κατά τη διδασκαλία της νέας Σχολής ιστορικής έρευνας, όπως εκφράστηκε στο βιβλίο της κυρίας Ρεπούση, είναι τα κλεφτρόνια και οι λωποδύτες της Τουρκοκρατίας. *“Οι κλέφτες συγκροτούν ένοπλες ομάδες, κάνουν επιθέσεις σε εμπορικές αποστολές, σε κρατικούς αξιωματούχους... αρπάζοντας χρήματα, όπλα και τρόφιμα”*. Τετρακόσια χρόνια λοιπόν αγώνες της θρυλικής Κλεφτουριάς, που η λαϊκή μούσα με τα δημοτικά τραγούδια περιέσωσε και μας κληροδότησε ως μοναδικό θησαυρό, είναι λωποδυσία και αρπαγή του βιού των *“κρατικών αξιωματούχων”*. Αυτή είναι η άποψη των *“εκσυγχρονιστών”* της Ιστορίας, όπως γράφεται από τα αθηναϊκά σαλόνια.

Αυτοί όμως που έχυσαν το αίμα τους ξέρουν καλύτερα γιατί το έχυσαν από τους μαρξιστοαναθρεμένους, μεγαλοαστούς, διεθνιστές του Κολωνακίου. Ο Γέρος του Μωριά γράφει στα Απομνημονεύματά του, τη συνομιλία του με τον Ναύαρχο Χαμιλτον:

- *Εμείς, καπετάν Άμιλτων ποτέ συμβιβασμόν δεν εκάμαμε με τους Τούρκους... Ο βασιλεύς μας εσκοτώθη, καμμιά συνθήκη δεν έκαμε, η φρουρά του είχε παντοτινόν πόλεμον με τους Τούρκους και δύο φρούρια ήταν πάντοτε ανυπότακτα”*.

Μου είπε “Ποιά είναι η βασιλική φρουρά του, ποιά είναι τα φρούρια;”

- *“Η φρουρά του βασιλέως μας είναι οι λεγόμενοι Κλέφται, τα φρούρια η Μάνη και το Σούλι και τα βουνά”. Έτσι δεν ωμίλησε πλέον...”*.

“Φρουρά του βασιλέως μας” λοιπόν οι *“λεγόμενοι Κλέφται”* κι όχι λωποδύτες κυρία Ρεπούση και κύριοι *“εκσυγχρονιστές”* – εκθεμελιωτές της ιστορικής μνήμης. Και η φρουρά αυτή, δυστυχώς για την άποψή σας, είχε *“παντοτινό πόλεμο με τους Τούρκους”* και γι’ αυτό ήξεραν από πόλεμο κ. Βερέμη.

Το επεισόδιο είχε μια πολύ ωραία τηλεοπτικά σκηνή. Σύμφωνα με την απόφαση της Εξόδου, *“...τα μικρά παιδιά όλα να τα ποτίσουν αφιόνι οι γονείς άμα σκοτεινιάσει...”*, ώστε να μη

προδώσουν με το κλάμα τους την Έξοδο. Μια λοιπόν πολύ συγκινητική σκηνή, παρουσιάζει μια μητέρα με το παιδάκι της στη “σαρμανίτσα” που ασφαλώς το είχε ποτίσει αφιόνι, σύμφωνα με την “απόφαση”, να τραγουδά ένα νανούρισμα, που μπορεί γι’ αυτήν και το παιδί της να ‘ταν και το τελευταίο μοιρολόι. Κι αυτή όμως τη σκηνή, τη γεμάτη από την ευαισθησία της μητρικής αγάπης, τη μαγάρισε η ανθελληνική μανία. Έβαλαν τη μάνα να νανουρίζει αρβανίτικα το παιδί της, λες και δεν υπήρχε στο Μεσολόγγι μεσολογγίτισσα μάνα και την πόλη την υπερασπιζόταν Γκέγκηδες, και Τσάμηδες!

Κι ενώ προχωρούσε έτσι άχρωμο και ασπόνδυλο το επεισόδιο ξαφνικά ο αφηγητής “πήδηξε” στον πόλεμο της Ανατολικής Στερεάς.

Και μείς περιμέναμε να δούμε τι έγινε μέσα στο Μεσολόγγι. Ν’ ακούσουμε για την αντίσταση που έκαναν όσοι δεν μπορούσαν να βγουν στην Έξοδο, οι άρρωστοι, οι γέροντες, τα γυναικόπαιδα. Να μας πουν για την κουρσεμένη πόλη, που κάθε σπίτι της έγινε κι ένα κάστρο, κάθε ερείπιο και μάρτυρας της πιο τολμηρής πράξης, κάθε στιγμή φωτισμένη από μια έκρηξη! Να μας πουν τουλάχιστον για την ανατίναξη του Καψάλη. Γιατί αυτή η αποσιώπηση; Μα αν μας έλεγαν για τον Καψάλη θα πρεπε να μας πουν και για τον Ανεμόμυλο. Όμως εκεί ανατινάχθηκε ο Ιωσήφ Ρωγών που ήταν κληρικός κι αυτό ακυρώνει το δόγμα ότι “οι παπάδες ήταν εχθροί του λαού”. Κι αυτό δεν βοηθάει στην εντολή του Κίσιγκερ “Χτυπήστε τους Έλληνες στην ορθοδοξία τους”. Καμιά αναφορά λοιπόν σε κληρικό σ’ όλο το επεισόδιο της πολιορκίας. Η παραχάραξη της ιστορίας γίνεται με την αποσιώπηση. Και η μέθοδος αυτή είναι δοκιμασμένη.

Κι αυτή η ιστορική παραπληροφόρηση και εθνική σύγχυση και προσβολή της εθνικής αξιοπρέπειας έγινε με χρήματα της Εθνικής Τράπεζας, δηλαδή του ελληνικού λαού. Αν δε αληθεύει η πληροφορία που δημοσιεύθηκε, ότι η χορηγία δόθηκε από την τουρκική Τράπεζα Finans Bank, θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας, τότε πρόκειται για σκάνδαλο με αχαρακτήριστες διαστάσεις.

Ε

Η περιοχή μας ζει κάτω από την ευλογία του εθναποστόλου και ιερομάρτυρα Κοσμά του Αιτωλού. Προ ετών χιλιάδες λαού με συγκινητική κατάνυξη υποδέχθηκε απότμημα των λειψάνων του, που ο Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας Αναστάσιος μας έφερε.

Αν αλήθεια ένα από τα εκατοντάδες ελληνόπουλα, που παρακολουθούσαν τη λιτανεία όταν γύρισε στο σπίτι του, άνοιγε το σχολικό του βιβλίο της ιστορίας της κα Ρεπούση και ζητούσε να μάθει γι' αυτόν τον άγιο Κοσμά, που το απόγευμα χιλιάδες λαού προσκυνούσαν, τί πληροφορίες θα έπαιρνε;

Θα έβρισκε όλο το βιβλίο του για να βρει το όνομα “Κοσμάς ο Αιτωλός”, έτσι νέα – σκέτα. Δύο μόνο λέξεις. Ούτε ιερομόναχος, ούτε ιερομάρτυρας, ούτε εθναπόστολος. Που να χωρέσει η δράση του Αγίου Κοσμά, που έσωσε τον Ελληνισμό από τον κίνδυνο του εξισλαμισμού και αγίασε την Βόρειο Ήπειρο με το μαρτύριό του, στο βιβλίο της κας Ρεπούση.

Έπρεπε να υπάρχει άπλετος χώρος, σελίδες ολόκληρες, για να πληροφορηθούν τα ελληνόπουλα για τις εισαγωγές και εξαγωγές κατά το “εθνοσωτήριο” έτος 1858 των νημάτων και των δερμάτων (τομάρια τα λέμε στην πατρίδα μου κατεργασμένα ή ακατέργαστα) και για τα αθηναϊκά καφενεία του 19^{ου} αιώνα και το ρόλο τους στην ύπαρξη και δημιουργία του νέου ελληνισμού! Έτσι το έργο και το μαρτύριο του Αγίου Κοσμά περιορίστηκε στην αναφορά με δύο μόνο λέξεις του ονόματός του. Την ίδια τύχη του καταποντισμού στην ιστορική αφάνεια έχουν και άλλοι ήρωες και μάρτυρες του αγώνα για την ελευθερία μας, επειδή “κατά κακή τους τύχη” ήσαν κληρικοί, όπως ο Παπαφλέσσας, ο Σαλώνων Ησαΐας, ο Αθανάσιος Διάκος και άλλοι.

Αν όμως λένε αλήθεια για τον ρόλο του κλήρου στην Επανάσταση οι εργολάβοι της ιστορικής αλλοτρίωσης, τότε λέει ψέματα ο καθηγητής Νίκος Σβορώνος, που μόνο για κληρικαλιστής δεν μπορεί να κατηγορηθεί, όταν γράφει: “*Η Εκκλησία αφού πέρασε το πρώτο κύτπημα της κατάκτησης... παραμένει η κατευθυντήρια δύναμη του Έθνους. Επί κεφαλής της εθνικής αντίστασης, σε όλες τις μορφές της, εργαζόμενη για το σταμάτημα των εξισλαμισμών, συμμετέχοντας σε όλες τις εξεγέρσεις, ακόμα και διευθύνοντάς τες (έχει να δείξει*

μεγάλο αριθμό νεομαρτύρων, που είναι σύγχρονα και ήρωες της χριστιανικής πίστης και της εθνικής αντίστασης) ρυθμίζει επίσης την πνευματική ζωή”.

Το περασμένο καλοκαίρι στο Φεστιβάλ Αθηνών-Επιδαύρου παίχτηκε το έργο κάποιας άγνωστης συγγραφέως, ονόματι Λένα Κιτσοπούλου, με τίτλο “Αθανάσιος Διάκος. Η Επιστροφή”. Η υπόθεση του έργου σε περίληψη έχει ως εξής:

“Ο Αθανάσιος Διάκος ξανάρχεται στην ζωή. Ζει στην σημερινή Αθήνα, δουλεύει σε ψησταριά όπου σουβλίζει αρνιά και κοτόπουλα. Έχει υπαλλήλους Κούρδους ντελιβεράδες ενώ είναι παντρεμένος με την Κρυστάλλω την οποία ζηλεύει και ξυλοφορτώνει. Αυτή τον απατά με τον μετανάστη υπάλληλο του, ο οποίος και την αφήνει έγκυο. Ο απατημένος Διάκος το μαθαίνει και σφάζει τη γυναίκα του”.

Αυτή την ύβρη ο Διευθυντής του Φεστιβάλ Γεώργιος Λούκος και το Υπουργείο Πολιτισμού τη “βράβευσαν” με 40.000€. Με χρήματα δικά μας βραβεύεται η διαστροφή, η παρανοϊκή αθλιότητα και χυδαιότητα, η αποκαθήλωση των αγωνιστών, η αποηρωοποίηση της ιστορίας μας. Ο ήρωας της Αλαμάνας αφού υπέστη για την ελευθερία μας τον σωματικό ανασκολοπισμό από τον Ομέρ – Βρυώνη, τώρα υφίσταται τον ανασκολοπισμό της μνήμης του, με την προσπάθεια εξευτελισμού του από τη διαστροφή της νεοκουλτούρας. Χάθηκε η τσίπα!

Το περασμένο φθινόπωρο η κα Ρεπούση ξαναχτύπησε το Μεσολόγγι. Μας είπε πως οι γιορτές της Εξόδου είναι “εθνικιστικά κιτς” που αναζωπυρώνουν την “εθνικιστική έξαρση”. Η απάντηση στην θρασύτητα της κυρίας δόθηκε από το Μητροπολίτη μας, το Δήμαρχό μας, βουλευτές του νομού μας και τον πρόεδρο του Συλλόγου μας.

Όταν η Ιερά Σύνοδος διαμαρτυρήθηκε για τη διακοπή της εκπομπής “Αρχονταρίκι”, του Μητροπολίτη Δημητριάδος Ιγνατίου, ο τότε πρόεδρος της ΕΡΤ κ. Ταγματάρχης, απάντησε ότι το: “...περιεχόμενο της συγκεκριμένης θεματολογίας δεν ταιριάζει με το νέο ύφος της κρατικής τηλεόρασης”.

Η θεματολογία της εκπομπής ήταν θέματα ορθόδοξου πίστεως και ζωής, παιδαγωγικά, κοινωνικά, οικογένειας, νεολαίας, παιδείας και άλλα παρόμοια. Αυτά λοιπόν τα θέματα “δεν ταιριάζουν με

το νέο ύφος” το οποίον επέλεξε ο κ. Ταγματάρχης να προσδώσει στην κρατική τηλεόραση!

Το ίδιο αντiekκλησιαστικό πνεύμα προδίδει και η απόφαση της κρατικής τηλεόρασης να μη μεταδώσει για λόγους δήθεν οικονομίας τον Εσπερινό του Αποστόλου Παύλου από την Πνύκα.

Και τα χρηματοδοτούμενα όμως από τον Έλληνα φορολογούμενο μέσα ενημέρωσης του Δήμου Αθηναίων την περίοδο του Πάσχα κατήργησαν το “Χριστός Ανέστη” για να μην προσβάλλονται οι μουσουλμάνοι λαθρομετανάστες!

ΣΤ

Το “νέο ύφος της κρατικής τηλεόρασης” είναι και η περιφρόνηση της ελληνικής γλώσσας! Οι νέες εκπομπές για να είναι “νέες” πρέπει να έχουν αγγλικούς τίτλους και όχι ελληνικούς. Και παρακολουθούμε δημοσιογράφους, “να ζούνε από τα απομεινάρια μιας ημέρας”, για να θυμηθούμε τον Γιάννη Αποστολίδη, και να παρουσιάζονται κάτω από αγγλικούς τίτλους: NET ECONOMY - NET THREE - NET WEEK - ZOOM - FULLMOON. Λες και απευθύνονται σε υπηκόους κάποιας αγγλικής ή αμερικανικής αποικίας. Λες και χάθηκαν οι ωραίες ελληνικές λέξεις: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΤΡΙΑ - ΕΒΔΟΜΑΔΑ - ΕΣΤΙΑΣΗ - ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ, Λέξεις πραγματικά για ποιητές!

Θα αναφέρω απλώς εδώ, χωρίς σχολιασμό, την εθνικά απαράδεκτη και καταστροφική για τη γλώσσα μας προσπάθεια, μερικών “δήθεν” γλωσσολόγων, να επιβάλλουν το φωνητικό αλφάβητο.

Προ πολλών ετών ο Ξενοφών Ζολώτας, μίλησε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο αγγλικά, χρησιμοποιώντας μόνο ελληνικές λέξεις που έχει δανεισθεί η αγγλική γλώσσα.

Ο Ελύτης μιλώντας στους Έλληνες μετανάστες της Σουηδίας, τους είπε: “Μη ξεχνάτε την πατρίδα μας και προπαντός τη γλώσσα μας... Πρέπει να ‘μαστε όλοι περήφανοι, εμείς και τα παιδιά μας για τη γλώσσα μας. Η γλώσσα δεν είναι μόνο ένα μέσον επικοινωνίας. Κουβαλάει την ψυχή του λαού μας κι όλη του την ιστορία και όλη του την ευγένεια...”. Ο Σεφέρης με καμάρι, διακηρύσσει “τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική”. Και ο Νικηφόρος Βρεττάκος μας λέει πως “στους αγγέλους θα

μιλήσω Ελληνικά, γιατί δεν ξέρουν γλώσσες. Μιλούν μεταξύ τους με μουσική”.

Στους περιφρονητές της γλώσσας μας θα αφιερώσω τους στίχους του συντοπίτη μου εθνικού ποιητή Κωστή Παλαμά:

*Κούφιοι κι οκνοί, καταφρονούν
τη θεία τραχειά σου γλώσσα
των Ευρωπαϊών περίγελα
και των αρχαίων παλιάτσοι.*

Αυτός ο πόλεμος εναντίον της ιστορίας μας, της πίστης, της γλώσσας, που γίνεται από κρατικούς και μη φορείς, δυστυχώς έχει βαθειά διαβρώσει το ήθος και τον πολιτισμό της ελληνικής κοινωνίας. Καθημερινά γινόμαστε ακροατές και θεατές αυτής της φθοράς. Τα ελληνόπουλα έπαψαν να μιλάνε ελληνικά. Τα δέρνει η λεξιπενία. Επτά στους δέκα μαθητές στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση χρησιμοποιούν τα greeklish (ελληνικές λέξεις γραμμένες με λατινικούς χαρακτήρες).

Απομένει λοιπόν σε όσους δούλεψαν για τούτον τον τόπο, τον πονάνε και τον αγαπούν να συνταχθούν στο προσκλητήριο του μεγάλου Μίκη Θεοδωράκη: “...*Να αποκαλύψουμε τη συνομωσία και τους συνωμότες. Έναν - έναν, να αποκαλύψουμε τις απόψεις, τις προσπάθειες, τις πράξεις και τα έργα τους και κυρίως αυτούς που κρύβονται πίσω τους... Να περάσουμε όσο γίνεται στην αντεπίθεση...*”.

Θα καταφέρουμε κάτι; Δεν ξέρω. Όμως στα αυτιά μου ηχούν πάντοτε βοερά οι λόγοι ευθύνης του μάρτυρα πολιτικού, πάστορα, Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ: “*Η δική μας γενιά θα πρέπει να δώσει λόγο όχι τόσο για τις κακές πράξεις των κακών ανθρώπων, όσο για την καταστροφική σιωπή των καλών ανθρώπων*”. Τουλάχιστον, όπως είπε ο Παπαφλέσσας: “*Να μην περάσουν αντουφέκιστοι!*”.

Ζ

Προσήλθαμε εδώ σήμερα όπως κάθε χρόνο ταπεινοί προσκυνητές, και γονατίζουμε μπροστά στο ήθος της μεγάλης θυσίας των νεομαρτύρων προγόνων μας.

Η ευθύνη και η μεγάλη δυσκολία είναι όμως για τον ομιλητή, που ενώ κλήθηκε να περιγράψει το μεγαλείο της μοναδικής νύχτας της Εξόδου, νιώθει άβολα γιατί βλέπει στο βάθος της

αίθουσας με ελεγκτική διάθεση να στέκει ο γερο – Μεσολογγίτης πολεμιστής της Εξόδου, όπως μας τον παρέδωσε ο Γιάννης Βλαχογιάννης:

“Σάββατο Λαζάρου αποβραδís, ανάλαγος, ανάματος ζώστηκε το σπαθί και μαζί με τον εγγονό του μπήκε στις λιτανείας την ουρά που πήγαινε “στα ηρώα” για το μνημόσυνο. Άκουσε τα ντουφέκια να πέφτουν γιορταστικά, τους επίσημους να βγάζουν λόγους κι είπε γεμάτος θυμό στον εγγονό του. “Πάμε να φύγουμε. Δεν ήταν έτσι!”. Πριν φθάσει στο σπίτι του, άκουσε έναν τυφλό ζήτουλα να παίζει τη λύρα του και κλαίγοντας να τραγουδάει το μοιρολόι της Εξόδου:

*“Θέλτε ν’ ακούστε κλάματα, δάκρυα και μοιρολόγια
Περάστε από το Κάρλελι το δόλιο Μεσολόγγι...”*

Το πρόσωπο του γέρου Μεσολογγίτη φωτίστηκε, μαλάκωσε ο θυμός του, δάκρυσε κι είπε στον εγγονό του.

- Ορέ! Έτσι ήτανε!

Και γύρισε στο σπίτι του και τον καημό του”.

Εκείνος με μια λέξη τα ‘πε όλα! Και χωρίς περιττές αδολεσχίες, είπε τα άρρητα και ανείπωτα κι’ άφησε να ξεκυθεί ο καημός του! Αμποτε το Μεσολόγγι και για μας που ζήσαμε και μεγαλώσαμε μέσα στην αρμύρα της ιστορίας του, να γινόταν καημός ανύστακτος κι’ αγιάτρευτος. Μήνυμα ζωής που ξεπερνάει την αναγκαιότητα και το θάνατο. Μυστήριο μέγα που η χάρις του βιώνεται μυστικά εν σιωπή και κατανύξει. Άλλωστε,

*Τα πιο γλυκά, τα πιο πικρά τραγούδια
τ’ ανθρώπινα τα χείλη δεν τα λένε.
Τα πιο γλυκά, τα πιο πικρά τραγούδια
βουβά οι ψυχές τα τραγουδούν και κλαίνε.*

Και προ πάντων αν πρόκειται να τραγουδήσεις
το Μεσολόγγι και την Έξοδο!

Η ομιλία αυτή τυπώθηκε τον Απρίλιο του 2013
για το Σύλλογο

Ελεύθεροι & Πολιορκημένοι

Αδελφότητα των απογόνων

στις τυπογραφικές εγκαταστάσεις
των εκδόσεων “Ασημακόπουλος”,
στην οδό Ιωσήφ Ρωγών 24,
στην Ιερή Πόλη Μεσολόγγι.